

Sadržaj

Popis tekstova u okviru

Zahvale

Uvod

Prvi dio Kontekst istraživanja u obrazovanju

I. Priroda istraživanja

Uvod	3
Potraga za istinom	3
Dvije koncepcije društvene stvarnosti	5
Pozitivizam	8
Pretpostavke i priroda znanosti	10
Sredstva znanosti	13
Znanstvena metoda	15
Kritike pozitivizma i znanstvene metode	17
Alternative pozitivističkoj društvenoj znanosti: naturalistički pristupi	19
Pitanje terminologije: normativne i interpretativne paradigme	22
Fenomenologija, etnometodologija i simbolički interakcionizam	23
Kritike naturalističkih i interpretativnih pristupa	26
Kritička teorija i kritička istraživanja u obrazovanju	27
Kritike pristupa utemeljenih na kritičkoj teoriji	31
Kritička teorija i istraživanja kurikulumu	32
Sažetak triju paradigmi	34
Feministička istraživanja	34
Istraživanja i evaluacija	38
Istraživanja, politika i donošenje politike u određenom području	43
Metode i metodologija	44

ix

xiii

xv

Drugi dio Planiranje istraživanja u obrazovanju

2. Etika istraživanja u obrazovanju i društvenih istraživanja

Uvod	49
Svjesni pristanak	50
Pristupanje i prihvaćanje	53
Etika društvenih istraživanja	56
Izvori napetosti	58
Glasovi iskustva	59
Etičke dvojbe	60
Etika i metode istraživanja u obrazovanju	66
Etika i evaluacija učitelja	67
Istraživanja i zakonski propisi	69
Zaključak	71

3. Pitanja nacrtu istraživanja: planiranje istraživanja

Uvod	73
Okvir za planiranje istraživanja	73
Matrica planiranja istraživanja	82
Upravljanje planiranjem istraživanja	88
Zaključak	90

4. Odabir uzorka

Uvod	92
Veličina uzorka	93
Pogreška pri odabiru uzorka	96
Reprezentativnost uzorka	98
Pristup uzorku	98
Preporučena strategija odabira uzorka	99
Zaključak	104

5. Valjanost i pouzdanost

Definiranje valjanosti	105
Triangulacija	112
Osiguravanje valjanosti	115
Definiranje pouzdanosti	117
Valjanost i pouzdanost u intervjuima	121
Valjanost i pouzdanost u eksperimentima	126
Valjanost i pouzdanost kod upitnika	128
Valjanost i pouzdanost kod opažanja	129
Valjanost i pouzdanost kod testova	130
Valjanost i pouzdanost u opisima osobne povijesti	133

Treći dio

Stilovi istraživanja u obrazovanju

6. Naturalistička i etnografska istraživanja

Elementi naturalističkih istraživanja	137
Planiranje naturalističkih istraživanja	140
Kritička etnografija	153
Korištenje računala	155
Neki problemi s etnografskim i naturalističkim pristupima	156

7. Povijesna istraživanja

Uvod	158
Odabir predmeta istraživanja	159
Prikupljanje podataka	160
Evaluacija	162
Pisanje istraživačkog izvještaja	163
Upotreba kvantitativnih metoda	164
Osobne povijesti	165

8. Anketna ispitivanja, longitudinalna i transverzalna istraživanja, te istraživanja trenda

Neka uvodna razmatranja	172
Odabir uzorka za anketno ispitivanje	174
Longitudinalna istraživanja, transverzalna istraživanja i istraživanja trenda	174
Dobre i loše strane kohorti istraživanja i transverzalnih istraživanja	176
Analiza povijesti događaja	177

9. Studije slučaja

Uvod	181
Što je studija slučaja?	181

Vrste studija slučaja	185
Zašto sudjelujuće promatranje?	187
Bilježenje opažanja	188
Planiranje studije slučaja	189
Zaključak	190

10. Korelacijska istraživanja

Uvod	191
Tumačenje korelacije i značenja	193
Nelinearnost	197
Koeficijenti korelacije	198
Obilježja korelacijskih istraživanja	199
Tumačenje koeficijenata korelacije	201
Primjeri korelacijskih istraživanja	202
Parcijalna korelacija i povezanost između varijabli	204

11. Istraživanja *ex post facto*

Uvod	205
Obilježja <i>ex post facto</i> istraživanja	206
Okolnosti u kojima je prikladno koristiti nacrt <i>ex post facto</i>	207
Prednosti i nedostaci <i>ex post facto</i> istraživanja	208
Planiranje <i>ex post facto</i> istraživanja	209
Postupci u <i>ex post facto</i> istraživanjima	209

12. Eksperimenti, kvaziekspertimenti i istraživanja na jednom slučaju

Uvod	211
Nacrti eksperimenata u obrazovanju	212
Preeksperimentalni nacrt: početno i završno testiranje na jednoj skupini	212
“Pravi” eksperimentalni nacrt: nacrt početnog i završnog testiranja s kontrolnom skupinom	213
Kvaziekspertimentalni nacrt: nacrt s neekvivalentnom kontrolnom skupinom	214
Postupci u provođenju eksperimentalnih istraživanja	215
Primjeri iz istraživanja u obrazovanju	217
Istraživanja na jednom slučaju: nacrt ABAB	219
Metaanaliza u istraživanjima u obrazovanju	221

13. Akcijska istraživanja

Uvod	226
Definiranje akcijskih istraživanja	226

Načela i obilježja akcijskih istraživanja	228	17. Opažanje	
Aksijska istraživanja kao kritička praksa	231	Strukturirano opažanje	306
Postupci akcijskih istraživanja	234	Kritični događaji	310
Neka praktična i teorijska pitanja	239	Naturalističko opažanje	310
Zaključak	241	Etička razmatranja	314
		Zaključak	316
Četvrti dio		18. Testovi	
Strategije prikupljanja podataka i istraživanja		Parametrijski i neparametrijski testovi	317
14. Upitnici		Testovi utemeljeni na normama, kriterijima i domenama	318
Etička pitanja	245	Komercijalni testovi i testovi koje konstruira sam istraživač	319
Pristupi izradi upitnika	246	Konstruiranje testa	321
Vrste čestica u upitnicima	248	Razvijanje početnog i završnog testiranja	334
Izgled upitnika	258	Pouzdanost i valjanost testova	334
Predispozicije upitnika	260	Etička pitanja pri pripremi testiranja	334
Upitnik za primjenu putem pošte	262	Kompjutorski prilagodljivo testiranje	336
Obrada podataka dobivenih upitnikom	265		
15. Intervjui		19. Osobni konstrukti	
Uvod	267	Uvod	337
Shvaćanja intervjuja	267	Značajke Kellyeve metode	337
Ciljevi intervjuja	268	“Potaknuti” konstrukti nasuprot “zadanim” konstruktima	338
Vrste intervjuja	270	Dodjeljivanje elemenata konstruktima	339
Planiranje postupaka istraživanja utemeljenih na intervjuu	273	Stupnjevanje i konstrukcija piramide	341
Grupno intervjuiranje	287	Primjena i analiza mreže	341
Ciljne grupe	288	Postupci pri primjeni mreže	341
Nedirektivni i fokusirani intervju	289	Postupci pri analizi mreže	342
Intervjuiranje telefonom	290	Prednosti tehnike mreže repertoara konstrukata	344
Etička pitanja intervjuiranja	292	Poteškoće pri uporabi tehnike mreže repertoara konstrukata	345
16. Obrazloženja		Neki primjeri uporabe mreže repertoara konstrukata u istraživanjima u obrazovanju	346
Uvod	293	Tehnika mreže i audi/videosnimanje nastavnih satova	347
Etogeni pristup	294	20. Multidimenzionalno mjerenje	
Značajke opisa i epizoda	294	Uvod	349
Postupci izazivanja, analiziranja i utvrđivanja autentičnosti opisa	294	Elementarna analiza povezanosti: jedan primjer	349
Mrežne analize kvalitativnih podataka	297	Koraci u elementarnoj analizi povezanosti	350
Što čini dobru mrežu?	297	Klaster analiza: jedan primjer	351
Analiza diskursa	298	Faktorska analiza: jedan primjer	354
Analiza društvenih epizoda	300	Multidimenzionalne tablice	363
Primjer prikupljanja opisa u istraživanjima u obrazovanju	300	Multidimenzionalni podaci: nekoliko	
Poteškoće u prikupljanju i analiziranju opisa	302		
Prednosti etogenog pristupa	302		
Riječ-dvije o pričama	303		

riječi o označavanju	365	Peti dio	
Stupnjevi slobode	367	Nova dostignuća u istraživanjima u obrazovanju	
Bilješka o višestupanjskom modeliranju	368		
21. poglavlje Igranje uloga		22. Nova dostignuća	
Uvod	370	Internet	383
Igranje uloga nasuprot varci: argument	372	Simulacije	385
Igranje uloga nasuprot varci: dokaz	373	Fuzzy logika	389
Igranje uloga u obrazovnom okruženju	375	Geografski informacijski sustavi	389
Uporaba igranja uloga	375	Analiza potreba	390
Prednosti i nedostaci igranja uloga i drugih simulacijskih vježbi	377	Obrazovanje utemeljeno na podacima istraživanja	394
Primjer igranja uloga u obrazovnom okruženju	378	<i>Bilješke</i>	396
Evaluacija igranja uloga i drugih simulacijskih vježbi	379	<i>Literatura</i>	407
		<i>Kazalo pojmova</i>	439

Tekstovi u okviru

Okvir 1.1	Dimenzija subjektivno-objektivno	7	Okvir 5.1	Glavni izvori pristranosti u istraživanjima osobne povijesti	133
Okvir 1.2	Alternativne osnove za tumačenje društvene stvarnosti	9	Okvir 7.1	Neke povijesne veze između muškaraca, pokreta i ustanova	159
Okvir 1.3	Funkcije znanosti	11	Okvir 7.2	Tipologija osobnih povijesti i njihovi načini prezentacije	166
Okvir 1.4	Hipoteza	15	Okvir 8.1	Faze u planiranju ankete	170
Okvir 1.5	Faze u razvoju znanosti	16	Okvir 8.2	Vrste razvojnih istraživanja	175
Okvir 1.6	Model znanstvene metode u osam razina	16	Okvir 8.3	Prednosti kohortnih pred transverzalnim nacrtima	177
Okvir 1.7	Epizoda u razredu	21	Okvir 8.4	Obilježja, prednosti i nedostaci longitudinalnih i transverzalnih analiza, analiza trenda, te retrospektivnih longitudinalnih istraživanja	178
Okvir 1.8	Različiti pristupi proučavanju ponašanja	35	Okvir 9.1	Moguće prednosti studije slučaja	184
Okvir 2.1	Omjer uloženog i dobivenog	50	Okvir 9.2	Prednosti i nedostaci studije slučaja prema Nisbetu i Wattu (1984)	184
Okvir 2.2	Smjernice za razmjerno svjesni pristanak	51	Okvir 9.3	Tipologija opservacijskih studija	186
Okvir 2.3	Bliski susreti istraživačke vrste	54	Okvir 9.4	Studija slučaja i problemi odabira	189
Okvir 2.4	Uvjeti i jamstva ponuđeni za projekt istraživanja u školi	56	Okvir 9.5	Kontinuumi prikupljanja podataka, tipova i analiza u istraživanjima	190
Okvir 2.5	Lista označavanja za dogovaranje pristupa	57	Okvir 10.1	Uobičajene mjere povezanosti	192
Okvir 2.6	Apsolutna etička načela u društvenim istraživanjima	58	Okvir 10.2	Korelacijski dijagram raspršenja	194
Okvir 2.7	Ekstremni slučaj obmane	64	Okvir 10.3	Dijagram koji pokazuje zakrivljen odnos	198
Okvir 2.8	Etička načela za vođenje akcijskih istraživanja	68	Okvir 10.4	Vizualni prikaz korelacije od 0,65 između ocjene u čitanju i one iz aritmetike	201
Okvir 2.9	Primjer etičkog kodeksa	71	Okvir 10.5	Korelacije između različitih procjena akademskog ranga	203
Okvir 3.1	Elementi stilova istraživanja	78	Okvir 12.1	Učinci slučajnog rasporeda	214
Okvir 3.2	Statistička obrada različitih tipova podataka	80	Okvir 12.2	Nacrt ABAB	220
Okvir 3.3	Matrica za planiranje istraživanja	83	Okvir 12.3	ABAB nacrt u obrazovnom okruženju	221
Okvir 3.4	Slijed planiranja istraživanja	89			
Okvir 3.5	Matrica planiranja istraživanja	90			
Okvir 4.1	Određivanje veličine slučajnog uzorka	94			
Okvir 4.2	Veličina uzorka, razine pouzdanosti i pogreška odabira uzorka	95			
Okvir 4.3	Raspodjela aritmetičkih sredina uzoraka koja pokazuje raspršenje aritmetičkih sredina uzoraka oko aritmetičke sredine populacije	96			

Okvir 12.4	Veličina razreda i uspjeh učenika u dobro kontroliranim i loše kontroliranim istraživanjima	225	Okvir 20.4	Središnji profili (postotak pojavljivanja) na klasteru od dvanaest stupnjeva	352
Okvir 13.1	Akcijska istraživanja u razredu i školi	234	Okvir 20.5	Faktorska analiza čestica odgovornosti za stres	355
Okvir 13.2	Model emancipacijskog akcijskog istraživanja u svrhu organizacijske promjene	236	Okvir 20.6	Faktorska analiza čestica radnoga stresa	356
Okvir 14.1	Tehnika dijagrama tijekom za planiranje postavljanja pitanja	247	Okvir 20.7	Faktorska analiza čestica zadovoljstva zanimanjem	358
Okvir 14.2	Dijagram tijekom za planiranje anketnog istraživanja putem pošte	264	Okvir 20.8	Korelacije između faktora stresa (zavisna varijabla) i faktora zadovoljstva i kanoničkih varijata	359
Okvir 15.1	Značajke etnografa u ulozi intervjera	268	Okvir 20.9	Biografski podaci i faktori stresa	359
Okvir 15.2	Sažetak relativnih prednosti intervjua nasuprot upitniku	269	Okvir 20.10	Studentska percepcija društvenih epizoda	361
Okvir 15.3	Prednosti i nedostaci različitih tipova intervjua	271	Okvir 20.11	Percepcija društvenih epizoda	362
Okvir 15.4	Odabir načina odgovaranja	278	Okvir 20.12	Kodni sustav za koncept osobe	363
Okvir 16.1	Načela etogenog pristupa	294	Okvir 20.13	Koeficijenti pouzdanosti za opise vršnjaka	363
Okvir 16.2	Prikupljanje opisa	295	Okvir 20.14	Spol, glasačka sklonost i društvena klasa: trosmjerna klasifikacijska tablica	365
Okvir 16.3	Metoda uzorkovanja iskustava	296	Okvir 20.15	Spol, glasačka sklonost i društvena klasa: trosmjerna znakovna klasifikacija	365
Okvir 16.4	Koncepti u dječjem govoru	299	Okvir 20.16	Očekivane frekvencije u varijablama spola, glasačke sklonosti i društvene klase	366
Okvir 16.5	“Nitko ne mož’ pričat’ o stvarima koje su u njemu”	301	Okvir 20.17	Očekivane frekvencije pod pretpostavkom da je spol neovisan od društvene klase i glasačke sklonosti	368
Okvir 16.6	Roditelji i nastavnici: različita gledišta o dječjoj komunikacijskoj kompetenciji	302	Okvir 20.18	Spol i glasačka sklonost: dvo-smjerna klasifikacijska tablica	368
Okvir 16.7	Opravdanost objektivnog sustavnog opažanja u razrednom okruženju	303	Okvir 21.1	Dimenzije metoda igranja uloga	371
Okvir 17.1	Protokol za strukturirano opažanje	307	Okvir 21.2	Stanfordski zatvorski eksperiment	372
Okvir 18.1	Matrica čestica testa	323	Okvir 21.3	Dijagram tijekom za provedbu igranja uloga	375
Okvir 18.2	Sastavljanje elemenata čestica testa	323	Okvir 21.4	Ključni faktori u igranju uloga: pušenje i mladi	376
Okvir 19.1	Poticanje konstrukata i konstruiranje mreže konstrukata	338	Okvir 21.5	Kategorizacija odgovora na četiri videoisječka	379
Okvir 19.2	Dodjeljivanje elemenata konstruktima: tri metode	340	Okvir 22.1	Geografski informacijski sustavi u srednjim školama	390
Okvir 19.3	Stupnjevanje	342	Okvir 22.2	Lokacija kućnih poštanskih brojeva uz pomoć Geografskih informacijskih sustava	391
Okvir 19.4	Elementi	343			
Okvir 19.5	Rezultat razlike za konstrukte	343			
Okvir 19.6	Matrica mreže	344			
Okvir 20.1	Rang poredak desetero djece na sedam konstrukata	350			
Okvir 20.2	Interkorelacije sedam osobnih konstrukata	351			
Okvir 20.3	Konstruiranje povezanosti između sedam osobnih konstrukata	351			